

Državni izpitni center

M 1 5 1 6 4 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

TEORIJA IN ZGODOVINA DRAME IN GLEDALIŠČE

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 4. junij 2015

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	6	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Mati Korajža in njeni otroci ♦ 1939 ♦ Bertold Brecht ♦ 1941 ♦ Zürich 	Za zapis celotnega naslova 2 točki, za druge ugotovitve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	6	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Mati ♦ 1943 ♦ Mile Klopčič ♦ Kraj: Kočevje, v partizanski dvorani Sokolskega doma v Kočevju. ♦ Čas: 4. oktober 1943, ob treh zjutraj. ♦ Okoliščine: zasedanje Zbora odposlancev slovenskega naroda, po naročilu Josipa Vidmarja. 	<p>Za vsako ugotovitev 1 točka.</p> <p>Za zapis kraja (dovolj je samo Kočevje) 1 točka.</p> <p>Za zapis časa 1 točka (ura ni obvezna).</p> <p>Za zapis okoliščin (zasedanje) 1 točka.</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	2	<p>Podobnosti, dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ V obojih uvodnih didaskalijah je naslovna junakinja Mati (Mati Korajža ali zgolj Mati). ♦ V obeh primerih sta naslov in podnaslov. ♦ prve navedene dramske osebe so v obeh primerih Materini otroci, natančneje hčerki Minca in Katrina. ♦ V obeh primerih iz uvodnih didaskalij, iz določil pri navedbi dramskih oseb izvemo, da je dogajalni čas vojna (partizan, novačar, narednik, kuhar, poveljnik ...), pri Materi Korajži sicer to izvemo že iz podnaslova ... 	
	2	<p>Razliki, dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Različna sta že naslova (krajši in daljši), podnaslova – enodejanka ali kronika iz tridesetletne vojne. ♦ Različno je število nastopajočih oseb, pri Materi Korajži naštejemo šestindvajset oseb, Mati jih ima le pet. ♦ Dogajalni čas je različen, kljub temu da iz poimenovanj dramskih oseb in iz podnaslova izvemo, da bosta drami potekali v vojni, gre za dve različni vojni. 	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	Odlomek A		
	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ tridesetletna vojna (1618–1648) ♦ od spomladi 1624, kot navaja uvodna didaskalija, do januarja 1636, kakor je navedeno v predzadnji didaskaliji 	Za čas 1 točka, za razlago do 2 točki.
	Odlomek B		
	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 2. svetovna vojna ali NOB (1941–1945) ... ♦ leta 1943, v enem večeru (enotnost časa, kraja in dogajanja) 	Za čas 1 točka, za razlago do 2 točki.
Skupaj	6		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	4	<p>Dogodek, ki situacijo sproži:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Nastopi mir, Mati Korajža gre z Yvette prodajat, ker meni, da ima pri regimentu zveze, vojaki priženejo Eilifa, ki je ropal in moril v nepravem času, samo ta hip. <p>Nakazuje, pogloblja ali razrešuje dramsko dogajanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zgolj nakazuje in pogloblja dramsko dogajanje, ga ne razrešuje. <p>Sledi ji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Kuhar in mati poskušata prodajati pred župniščem, pojeta o tegobah življenja, njuni poti se ločita. 	<p>Za opis dogodka 1 točka.</p> <p>Za določitev dramskega dogajanja do 2 točki.</p> <p>Za opis 1 točka.</p>
5.2	4	<p>Dogodek, ki jo sproži:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Prihod ranjenega partizana Andreja, ki pripoveduje o bitki, v kateri so ga ranili. <p>Nakazuje, pogloblja ali razrešuje dramsko dogajanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Dramsko dogajanje pogloblja, mati bo kmalu izvedela za sinovo smrt, dramsko dogajanje je tik pred razrešitvijo. <p>Sledi ji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Vstopi partizan Marko in trojica, Andrej, Peter in Minca, gre z materinim privoljenjem v partizane. 	<p>Za opis dogodka 1 točka.</p> <p>Za določitev dramskega dogajanja do 2 točki.</p> <p>Za opis 1 točka.</p>
Skupaj	8		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	10	<ul style="list-style-type: none"> ♦ <u>Njuni vlogi</u>: Obe materi, Klopčičeva kot Brechtova, sta vodilni dramski osebi, protagonistki, okoli katerih se razpleta dramsko dogajanje. Aktivni junakinji, ki poganjata dramsko dogajanje. Prva poskuša dejavno preživeti v vojni, osebno, politično ali kakor koli ne zori, skupaj s svojimi otroki trguje, medtem ko je Mati sprva razpeta med svojimi individualnimi željami in zahtevami kolektiva (sinove in hčere je treba žrtvovati za domovino), vendar spozna, da daje čas prednost kolektivu, in sama pošlje svoje otroke v boj. ♦ <u>Njuni osebnosti</u>: Kot osebnosti sta obe pogumni in močni, nosilki pozitivnih moralnih lastnosti, obe enako ljubita svoje otroke, Mati je malo bolj pokroviteljska in zaščitniška, Mati Korajža stoična. Sprva sta obe individualni junakinji, medtem ko se Mati bolj nagiba h kolektivu, Mati Korajža ostaja sama. ♦ <u>V hotenju</u> sta si lahko podobni in različni, na vsak način si želita preživeti, Mati Korajža med vojskovanjem, Mati v pričakovanju zmage in miru. Različni tudi zato, ker se Mati Korajža boji miru, Mati pa si ga želi. ♦ Obe sta lahko uspešni v svojem stremljenju, uspešno zaokrožita dramsko dogajanje, lahko sta tudi neuspešni, saj jima ni uspelo obdržati svojih otrok. ♦ <u>Sklepni položaj obeh</u> je odprt. Mati Korajža trguje naprej z mislijo, da je njen sin še živ, Mati ve, da je njen sin mrtev, ostane sama ter čaka na vrnitev drugega sina in hčerke. 	<p>Primerjava z utemeljitvijo do 2 točki.</p> <p>Primerjava z utemeljitvijo do 2 točki.</p> <p>Primerjava z utemeljitvijo do 2 točki.</p> <p>Primerjava z utemeljitvijo do 2 točki.</p> <p>Primerjava z utemeljitvijo do 2 točki.</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	8	štiri od: ♦ Resnicoljuben ni, ker Materi ne pove resnice, ker Katrini pravi, da bi jedel zgolj iz dolgočasja; ♦ pošten prav tako ni (čeprav iz odlomka to težko razberemo). ♦ Ženskar , kar dokazuje replika: Tista štorija z Yvette. ♦ Hrabrosti iz njegovih dejanj ne razberemo. ♦ Koristoljuben , saj pravi, da se bo vpisal med vojake, da mu bo bolje, ♦ bogat ni, saj prosi Katrino za hrano. ♦ Pravičniški , ko se vmeša v dialog z vojakom, Eilifom in kuratom ter označi Eilifovo dejanje za neumnost. ♦ Oblastniških nagnenj ne najdemo. ♦ Odrežav v že omenjenem dialogu z Eilifom: In ker si bil pameten, boš zdaj ob glavo. ♦ Mračen – mračnost je omenjena v didaskaliji, ko pravi, da je eno "junaštvo" Eilif ponovil. ♦ Inteligenten je ali ni – odvisno od pričakovanj ali predstav, ali je ta izmuzljivost in obračanje po vetru stvar inteligence ali neumnosti (odgovor je lahko poljuben).	Za obkrožitev in utemeljitev do 2 točki.
	2	♦ V naslednjem prizoru kuhar prejme pismo, v katerem je navedeno, da je podedoval majhno krčmo. Mater Korajžo v simultanjem prizoru, medtem ko nastopa pred farovžem, povabi s sabo in ji predlaga, naj Katrino zapusti. Mati Korajža se temu vabilu upre ter vrne h Katrini in k vozu.	
Skupaj	10		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	2	♦ Minca vzame Andreju Francetovo puško in gre z njim v partizane.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	ena od: ♦ Zaviralni/zavorni trenutek ♦ preobrat/peripetija	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	3	♦ <i>V ozadju topovsko streljanje</i> ♦ V prvem delu odlomka ne nastopi Mati Korajža, ko nastopi, spremeni (požene) dramsko dogajanje.	Za pravilni zapis didaskalije 1 točka. Za utemeljitev do 2 točki.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	4	♦ Heterotopija ali sopostavljanje različnih prostorov igre, v katerih se sočasno razvija več vzporednih dogajanj in zgodb in iz katerih sprejema gledalec različne signale, znamenja, ki hkrati delujejo nanj in drug na drugega (sinergični učinek, sodelovalni). ♦ Grumova groteskna drama <i>Dogodek v mestu Gogi</i> . ♦ Srednjeveške ciklične igre ali pasijonske igre/procesije.	Za razlago pojma do 2 točki. Za pravilni zapis 1 točka. Za pravilni zapis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	4	<p>♦ Kmecl, Mala lit. teorija, 1976: "Agitka (lat. agitare = podžigati, razgibavati) – agitacijska igra/dram. knj. vrsta; ponavadi kratka, s poudarjeno družbeno, celo politično aktualno tendenco: gledalca npr. spodbuja za sodelovanje v socialni revoluciji ali za izgrajevanje socialistične družbe. Kot lit. vrsta z lastnim poimenovanjem se je izoblikovala med sovjetsko oktobrsko revolucijo, pri nas zlasti med NOB – v obliki skeča, in takoj po vojni. Ker je idejno jasna in stremi v kar se da enoznačen, učinkovit konec, ponavadi ne prenese dolžine, z idejo se ji mudi."</p> <p>Troha, Gledališče v NOB, PK1, 2003, jo zaradi uporabe stalnih tipov, stalnih fraz, uporabe spletk (podrejenih nasproti oblasti), zmagoslavja komunistične ideologije (mladostjo nad starostjo) nad gospodujočo, klerikalno, sovražno elito, ljubezenske težave in radosti (le, če simbolizirajo in podpirajo drugo temo) enači z italijansko commedio dell'arte ...</p>	Za zapis značilnosti (zahtevane so označene odebeljeno) do 4 točke.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	4	<p>♦ Puntarska pesem ♦ Drejčnik Andrej govori ♦ Mary se predstavi ♦ Lovimo viharje</p>	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	4	♦ ... nepopolno ubesediljenje, z <u>več</u> prazninami, prevladuje <u>dialog</u> , <u>zadrževanje v (fiktivni) sedanjosti</u> , ne razvija refleksij oz. <u>refleksij je malo</u> .	Za vsako protipomenko 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15.1	4	<p>aktualni poudarek v uprizoritvi izbrane situacije:</p> <p>♦ prilagoditev sodobnemu poimenovanju ali problematiki (npr. vstaja protestnikov na ulicah, delavska stavka, izguba službe, sodobne socialne stiske in upori ...)</p> <p>♦ opis izbrane situacije</p>	<p>do 2 točki</p> <p>do 2 točki</p>
15.2	4	<p>kostumografska zamisel izbrane situacije:</p> <p>♦ upoštevanje vseh dramskih oseb izbrane situacije</p> <p>♦ opis kostumografske zamisli (barvna raznolikost in oblačilna primernost izbrani situaciji)</p>	<p>do 2 točki</p> <p>do 2 točki</p>
Skupaj	8		

Skupno število točk: 80